

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIGYŐZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körigyzőknak 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-ként 6 fillér-többszöri közlésnél 4 fillérért közöltnék. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adtnak.

Pusztulunk, veszünk...

A „Magyarság“ folyó évi 170-ik számában több jó akarattal, mint tájékozottsággal „Egy székely“ bírálat alá veszi a Magyar Földhitelintézet székelyföldi és nem csupán udvarhelyvármegyei akcióját.

Jóindulatát elismerem. Tájékozatlanságát sem róvom fel, mert hiszen elvégre mindent a legtudósabb ember sem tudhat. A Magyar Földhitelintézet akcióját pedig annál kevésbé lehet távolabbról megismerni, mert az országos, de főképp világpolitikai események, a gyilkosságok, betörések és sok más idegrázó hasábos közlemények napilapjaink nagyrészt — ugylátszik — jobban érdeklik, mint a magyar haza védbástyáját képező székelység, s különösen az előfizetők közé nem sorozható kisemberek sorsa.

Jól mondja a Budapesti Hírlap f. évi 198. számában a Magyar Földhitelintézet hazafias akciójáról és az intézet eddigi magatartásáról: „Azok, a kik ismerik ennek az intézetnek konzervatívizmusát, szinte dörszölik szemüket, mintha nem akarnának neki hinni és konstatálják, hogy **bajnak, még pedig nem kis bajnak kell lenni, ha már a földhitelintézet is megmozdul.** Ugy is van.“

Igen, sokszor mondtuk, hogy úgy van.

Baj, csakugyan nagy baj van. De, hogy a régi baj orvoslás nélkül maradt, az nem a földhitelintézet, hanem a közvetlen vezetőségeknek hibája. A földhitelintézet most sem jött volna segítségül, — nem ismerhetvén a veszedelmet kívülről — ha néhány lelkesülő hazafi — erejét felülmúló áldozatok árán — vármegyénkben mozgalmat nem indít egy Földhitelszövetkezet szervezése céljából. Ez adta az eszmét vármegyénk főispánjának, aki már az első kapavágásnál önzetlen készséggel beállott a küzdők sorába. Azonban látván, hogy sürgős segísége van szüksége székely népünknek, maga vette kezébe az ügyet és hasonló állásban levő uraknál szokatlan gyorsasággal, fáradságot nem kímélő hazafias ügyszere-ttel addig jött-ment, dolgozott, hogy még a Magyar Földhitelintézet is megmozdult és leküldötte kirendeltségét vármegyénkbe, mint a Székelyföldön egyik legválságosabb körülmények közé juttatott helyre.

A Földhitelintézet kirendeltsége elér-mült az itt tapasztalt hitelügyi állapotokon, melyeket Medveczky Antal dr. beható és a hazafias ügyhöz méltó, valóságos ideális szeretettel kikutatott. A komoly, ámbícióval teljes munkássággal szerzett közvetlen meggyőződés után, az intézet nagyérdemű vezetősége mindent elkövetett, hogy a tönk

szélére juttatott székely kisbirtokosságot tet-tel, azonnali radikális segítséggel és nem szóaradattal — megmenthesse E célból kiküldöttei beutazták az egész Székelyföldet, honnan a segítségért kiáltó jajszó hal-latszott és most is szünetlenül hallatszik.

A „Magyarság“-ban „Egy székely“ azt javasolja, hogy a Földhitelintézet 3 millió-ját adja oda az alakulóba volt „Székely Földhitelintézet“-nek. A „Budapesti Hírlap“ pedig a Magyar Földhitelintézet által a kor-mányhoz küldött és a „Székely-Udvarhely“ f. évi 24., 25., 26. és 27. számaiban szó-ról-szóra közölt „emlékirat fejtegetéseivel tökéletesen egyetért“. Csak a Központi Hi-telszövetkezetnek is részt akar adni az óriási földadatból s ezt záloglevél-kibocsátás jogával kívánja följogosíttatni.

A mennyire mi közvetlen közelből, tapasztalatból ismerjük a székelyföldi viszonyokat, sokkal czélszerűbbnek, sőt egyedül célravezetőnek mondhatjuk a Földhitelintézet emlékiratában kifejtett segítségi módot. Másfelől pedig a Hitelszövetkezetnek jelenlegi szervezetükben való meghagyása mellett is igen bő és áldásos tér kínálkozik gazdasági s főképpen ipari téren.

Nagyon örvendünk, hogy napi lapjaink közül épen a Budapesti Hírlap és Magyar-ság foglalkoznak a semmiesetre sem ki-

pedig minden épkézlábu emberrel siessenek vissza, mert már ide látszik füstje az égő faluknak.

E perczben érkezik Ugron Pál futárja egy levéllel, melyet gyorsan feltépett Pálffy uram s fennhangon olvasá:

— Zolgálatomat ayánlom kegyelmeiteknek, kik vagynak összegyűlve Tartschjafalván s kegyel-mednek is Pálffy uram, Istentől minden jókat kívánok.

Adom tudtára kegyelmeiteknek és minden-kinék, kiknek illik ez jelen való levelemnek ren-diben, hogy az tatárok az én nyomuságos haj-lékomat is feldulák, a népem elvívék rabiszol-gának. Azért ayánlom kegyelmeiteknek, hogyha vagion ereiök, álliak utiát emez pogánioknak, mert bizony mondom nem jó vége leszén. Mik-lósfalvát már elhagják, én is Zent Mihályra vevém utamat ő előlök, a mint érkezem, kegyelmeitekhez menyek.

Ellezállani ne késsenek. Kegyelmeiteknek min-den iót. kegyelmednek Pálffy uram atiafiaságos szolgálattal, Ugron Pál s. k.

Hallák kegyelmeitek sietve menjenek és még jobban sietve jöjjenek, mert holnap már nyakun-kon a tatár.

A júniusi nap tüzesen süt a letarolt me-zőkre. Olyan már a fehér nyikó völgye, mint egy elhagyatott temető. Sehol virág, sehol szőlő, min-

„SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Tatár-rabok.*

— Irta: Pálffy Aladár —

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Sötét felhők borították a kis erdélyi fejedelemségnek egét. Mig egyik fejedelem nyakunkra hozta a németet, hogy fejedelmi székebe vissza ülhessen, addig a másik a törököt hívta segítségül, hogy bársonyszékét megtarthassa.

Szomoru napok valának. A német, vagy tatárhordák lovainak patkói tették tönkre az elesigázott szegény népnek vetéseit. Ahol egyszer végig száguldottak, ott még fű sem maradt meg. Hát még a szegény nép, melyet rablánczra fűzve hajtottak magok előtt Frimiába, hogy aztán jó vásáron eladják rabszolgának.

Kemény János tatárai vágattak végig a szép Székelyföldön, rombolva mindent s üzve-hajtva maguk előtt a földönfutóvá tett székelyeket.

Mindenütt ellenállásra készültek, köszöriülték az ősi fringiát, készítették a kovás puskát s gyülekeztek, hogy megakadályozzák a tatárok előnyomulását.

Nemzetes tartchialvi Pálffy György uram is maga köré gyűjté hieit, a szomszéd faluk lakóit s ellenállásra szólította fel:

* Eredeti okmányok a tartschialvi Pálffy-család le-véltárában.

— Nemes és nemzetes vitézlő uraim! A mint kegyelmeitek előtt is tudva van, tatárok közelednek felénk, hogy minket rablánczokra fűzve elhajtsanak s szép hazánknak szabadságát elvegyék. Tudják kegyelmeitek jól, hogy mi vár reánk, ha ezt megvárjuk. Én azt ajánlom, hogy asszonyaink, leányaink a Csere-erdőbe még a mult évekbe ásott barlangokba meneküljenek, mi pedig ősi kardunkat kivenve menjünk eléjük, ha meggyőzőnk s ha nem, akkor is jobb lenne elesni a harcban, mintsem tatároknak lennünk rabjai.

Tudják kegyelmeitek, mert olvasták leveleiket a szegény raboknak, kiket a nagyemlékü Rákóczy fejedelem ő Nagysága táborából fogának el, olvasák kegyelmeitek András fiamnak levelet, melyben nyomoruságos dolgait írta meg nekem.

— Igaz biz az, — szóla Györffy Péter — de ha nem olvasták volna is kegyelmeitek, itt vagyok példa én, ki ma sem tudok lábamon állni a sok talpverés miatt. Én is azt mondom, jobb ha itthon meghalunk, mintsem sok kinok között éljünk a messze Krimiába.

— Én is így gondolám a csehétfalviak nevében, mert mint Györffy Péter uram is mondá, jobb ha itthon meghalunk, mintsem tatároknak rabjai legyünk — felelé Imreh István.

Ne beszéljünk hát sokat. Menjenek haza kegyelmeitek, asszonyaikat rejtsek el, kegyelmeitek

csinylendő országos, nekünk pedig egyik legégetőbb helyi szükségletünket képező kérdéssel. Bár többi országos lapjaink is általános közérdeknek tekintenek ezt a figyelemre méltó közügyet és leküzdvén minden magán természetű aggodalmakat, diadalhoz segítenek az arra érdemes kisbirtokosság érdekét!

Az igazi székely mentő-akciót a Magyar Földhitelintézet folytatja már egy félv évtől a Székelyföldön. Eddig 290 kötelezvényre egy millió 161 ezer 200 korona kölcsönt szavazott meg több, mint ezer székely — nagyobb részben udvarhelyvármegyei — birtokosnak. Ezeknek kilenczven százaléka 400-tól 2000 koronáig terjedő kölcsön, melynek legnagyobb részét a kisbirtokosok társaságba összeállva egy kötelezvényre kérték. Ekként is szavazta meg számukra az intézet és százát meghaladó kötelezvényre, mint egy 350 birtokos részéről a kölcsön már tényleg kifizetett, illetőleg konverzióra fordított. A többi kötelezvények aláírása és telekkönyvi bekebelezése most van folyamatban, ugyancsak az összes kérelmezők kölcsönügyeinek fölterjesztése és megszavazása is a lehető legsürgősebb elintézés alatt áll.

Elvi jelentőségű határozatok. A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1900. évi 10.710. sz. határozata: „A községi bíró beadványa, melyben bírói állásáról való lemondását bejelenti, akkor is bélyegköteles, ha az illető a bírói állást már egy éven át viselte“. A m. kir. közigazgatási bíróság 1901. évi 247. sz. határozata: „Községi tisztújításnál az egyik vagy másik bizalmi férfinak időközi rövidebb vagy hosszabb tartamú távolléte, esetleg végleges eltávovása egymagában véve nem gyakorolhat döntő befolyást a választási eljárás törvényszerűségének megítélésénél“. A m. kir. közig. bíróság 1900. évi 2127. sz. határozata: „Régi jog alapján annak idején igazolt a vízikönyvbe bevezetett vízhasználati jogosítvány egyedül azon a czimen, hogy a vízhasználati jogosítvány tulajdonosa a kapcsolatos malomüzemnek megszüntetését bejelentette, megszüntnek nem nyilvánítható“. A m. kir. belügyminisz-

ter 1901. 60.119. sz. határozata: „A sorsjegyek alapszabályai kormányhatósági jóváhagyást nem igényelnek“.

Világnapló.

Julius 24-én.

Lukács László pénzügyminiszter intézkedett, hogy Toepke államtitkár és Popovics miniszteri tanácsos az osztrák szakelődökkel e hónap 24-én megkezdhesék a két pénzügyminisztérium között felforgó függő kérdések iránt a tárgyalásokat. A király július hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy a gör. kel. szerb nemzeti egyházi kongresszus a kir. biztos által bizonytalan időre elnapoltassék. Az Erdélyi Kárpát Egyessület e hó 21-én tartotta közgyűlését S.-Szentgyörgyön. Targya volt a titkári jelentés, pénztári jelentés és a választmány jelentése a székely mozgalmáról, mely hét csoportra van osztva és pedig: társadalmi, közművelődési, őstermelési, ipari, áruforgalmi, hitelügyi és csángó csoportokra. Érdekes vendége volt a napokban székesfővárosunknak. Matsukata gróf volt japáni miniszterelnök európai körutjában Budapestet is meglátogatta. Főleg a gazdasági viszonyokat tanulmányozza. Az országos erdészeti egyesület szeptember hó 8-án tartja Aradon kongresszusát, melyen Bánffy Dezső báró egyesületi elnök, Bedő Albert és Horváth Sándor al-elnökök és 300 egyesületi tag fog részt venni.

A berni nemzetközi sajtó kongresszus e hó 22-én tartotta első érdemleges ülését, melynek nagy fontosságú tárgya egy a sajtó ügyekben ítélkező nemzetközi törvényszék létesítése volt. Hamburgi táviratok borzalmas szerencsétlenségről adnak hírt. E hó 21-én az Elba folyón a Hanza tengeri vontató hajó és Primus személyszállító gőzös összeütköztek. Az erős összeütközés következtében a Primus, melyen körülbelül 190 utas volt, ketté vált és alig egy-két perc alatt elsüllyedt. Ötven utas a vízbe fult. Nagy gazdasági katasztrófáról szólnak newyorki táviratok. Ugyanis a Missisipi Szt-Louis fölött kiáradt medréből és elöntötte a partvidéket. A vetés annyira víz alatt van, hogy gőzcsonak járhat rajta. A kárt 6.000.000

dollárra becsülik. A török-montenegró határvillongások egy újabb esete foglalkoztatja a portát. Hamdi basa török határbiztosnak a vitás legelő helyek határkiigazításánál tanúsított eljárása felkeltette a montenegróiak elvágta tőlük a vizet. Az eset Hamid basa visszahívását eredményezte.

Egyházi élet.

Unitáriusok gyűlése.

A székelykeresztúri unitárius egyházkör rendes közgyűlését e hó 22-én tartotta meg Tordátfalván, a tagok és közönség nagy érdeklődésével. A község kiváló székely vendégszeretetének ez alkalommal is tanujelét adá, midőn minden vendéget ügyesen készített tervszerűséggel elszállásolt.

Az eddigi gyakorlattól eltekintve, tárgyalmaz miatt — igen helyesen — a szokásos istentiszteletet megelőzőleg Raffay esperes elnökletével a gyűlés munkához látott, meghallgatván a talpraesett elnöki megnyitót, s tudomásul vévén a múlt gyűlés jegyzőkönyvét és a felsőbb leirátokat. Csupán Ferenczi Áron lelkésznek néhány Bedő Lajos nyugalmazott lelkész temetésére vonatkozó interpellációja foglalkoztatta hosszasan a gyűlés tagjait, mely fölött azonban az esperes világos felelete után csakhamar napirendre tértek.

Az ünnepélyes istentisztelet 10 órakor vette kezdetét. Az énekvezéri teendőket Dombi Géza körispataki községi tanító végezte. Az egyházkör tagjai — lelkészek palástosan — tanítók és a közönség áhitattal hallgatták Sándor Géza körispataki lelkész megható imáját, melynek — közének után — remek szónoklata volt folytatása. Teljesen meghódította közönségét nemcsak kellemes szónoki tehetségével, hanem eszmékben gazdag művével, melyet három részre osztva, némely részeiben szomorú, másutt vigasztaló, majd fölemelő érzéseket keltve tárgyalta: az élet nyugtalanság; a gondviselés örökös; Krisztus visz az igazi életre.

Ennek végeztével Raffay esperes üdvözölte a tordátfalvi unitárius ekkleziáját a töle megszokott hévvel, lelkesedéssel. Üdvözlő beszédében elismeréssel tüntette ki a többi ekkleziák fölött nemes áldozat készségeért s ennek szilárdabbá tétele, sőt fokozása céljából tárgyalja az áldozattól felő és áldozatkész emberek életét, előbbiekről említvén meg, hogy azok hidegen fekszenek ugyan ravatalukon, de forró könnyek omlanak fehér szemfedőikre. Ez üdvözlőre a helybeli lelkész adta meg röviden a viszhangot, mire elhangzott az unitáriusok „Megáll az Istennek ígéje“ kedvencz egyházi dala.

Templomozás végeztével a közgyűlés folytatásul jegyzőkönyvileg ad kifejezést elismerésének és köszönetének első sorban az ifjusági önképzőkörrel szemben, hogy néhai Bedő lelkészének sírkövére a szükséges felezetet megszerezte, másodszorban a presbiteriumnak, hogy a sírkövet elkészíttette és felállíttatta. Mindkettőnek e kegyeletes ténykedése megdicséri önmagát.

Az esperesi évi jelentést, — mely egyházkörünk teljes életfolyamatának hü képét adta, s mely ugy az iskoláztatás teljes színvonalán állását, mint a szaporodását tekintve, örvendős haladásról tanuskodik, — tudomásul vették.

A kolozsvári unitárius papnevelő intézet szervezetére és szabályzatára vonatkozó bizottsági javaslatot elfogadták, melyben a többek között kimondták, hogy a papnevelő bizottságnak a püspök is tagja legyen, a tantervbe pedig — tekintettel az angol unitáriusokkal régóta és maig is fennálló szerves összeköttetésre — az angol nyelv tanítása is felvételnek.

den az enyészetet hirdeti. 1661. június 15-ke szomorú nap leend a szép fehér-nyikónak völgyében.

Porfelleg támad Szent-Mihály felől, közelednek a tatárok.

— Hallják kegyelmeitek. Györffy Péter uram Fenes felől Kiscserén át oldalba támadja a veres darabontokkal, kegyelmed Tartsafalvi Mihály uram Kadács felől, én pedig egyenesen Kobátfalvának megyek.

Messziről, távol fekvő falukból hallszik a vészharang kongása s a menekülőknél halálkiáltásai, Rugonfalva, Siménfalva égő házainak füstje s lángja látszik a messze távolból.

Kadács felől hallszik az ütközet zaja s hallszik Tartsafalvi Mihály biztató szava: Rajta székely, rajta.

Fegyver ropog, a kard csattog, de nem sokáig, mert a Rez felől új tatár csapat ront a maroknyi székelyre, s mire Pálffy György és Györffy Péter oda érkeznek kicsiny csapatukkal, Tartsafalvi serege meg van semmisítve vagy rablánczra fűzve már.

Mint fergeteg rontanak a tatárookra Kobátfalvánál, de győzelemre nincs remény.

Ott hullanak el egymás mellett a Pálffyak, Sylvesterek, Tartsafalviak, Inczeffyek stb. Ott vannak eltemetve a Kobátfalváról Tarcsafalvára vezető út mellett balról. Százados tölggy nőtt sirjuk-

ból, hogy késő utódoknak hirdesse rendithetetlen hazaszeretetüket.

Pihentek már véresen. Elvérzettek szeretett hazájukért. Hát ti szegény asszonyok, kik a tartsafalvi ódon templomba szorultatok?

A vallásban nyertek vigasztalást.

A tatárok közeledtére egy szívvel lélekkel Istenbe helyezett hittel énekelték:

„Te benned biztunk eleitől fogva,

Uram téged tartottunk hajlékunknak.“

Aztán védték magukat, a hogy gyenge női kartól kitelik. De hiába, tulnyomó az ellen. Mind kevesebben és kevesebben énekelték:

„Te voltál és te vagy erős Isten,

És te meg maradsz minden időben.“

A nehéz cserfa ajtó óriási ropogással betörik, s a még élők is a tatárok sortüzére összeestek, Istennek ajánlván lelküket — „Uram legyen meg a te akaratod.“ Aztán otthagyták őket a tatárok, hogy az erdőben megmaradtak temessék el a templom deszka padozata alá.*

Ők pihentek már! De a szegény rabok! Azokat vitték a messze Krimiába az örök kínzásnak szomorú országába.

El sem bucsuzhattak szeretetteiktől, vitték a Fekete tenger partjára.

Vége köv.

* Csontjaik 1896-ban a templom lebontása alkalmával kerültek felszínre. Lehetett vagy 3 szekérrel.

Az unitárius kollegium konviktusának szer-
foglatára nézve óhajtják, hogy az élelmezési díjak
biztosról évre állapittassanak meg; szem előtt tartva
nál az élelmezés minél olcsóbbá tételét, valamint az
ak elvő eszközökért csak az első évben fizetessék a
átke K, a többi években legfennebb 4 K.
és e Hosszasan és nagy érdeklődéssel tárgyalták
vissza unitárius egyház törvényjavaslatát, melyet több
módosítással elfogadtak.

Kozma Dimén megbízott tanügyi előadó fel-
olvasta terjedelmes tanügyi, Geréb Zsigmond pe-
dig a nyári, majd a segélyezésre benyújtott kérvé-
nyeket ajánlattal terjesztik fel az E. K. T-hoz.

Választás is történt: Kozma Dimén énlaki
elkészít közügyigazgatóvá, Barabás István tordát-
falvi lelkész tanügyi előadóvá választották meg
egyhangulag.

Ürmösi indítványára sürgetik a kereszturni
gymnásium VI-ik osztályának felállítását.

Mielőtt esperes a gyűlést bezárta volna, Végh
Mihály volt ravai lelkész meghatóan vett búcsut
az egyházköztől és tagjaitól, árkosi lelkészszé tör-
tént kineveztetése folytán.

A nemes lelkű, valóban intelligens lelkész
és jellemes embert fájdalommal és jókívánságokkal
bocsátottak el.

Gyűlés végeztével a közebéden szellemes po-
hárköszöntők gyönyörködtették a vendégeket; es-
peres a püspökre, Kádár jegyző az esperesre,
Kozma Dimén Gálffy főgondnokra üritvén poharát,
melyeket a többi felköszöntők hosszú sora követett.

E gyűlés egyike vala az élénk, tárgyus és
eszmecserékben gazdag közgyűléseknek, mely az
unitárius egyház fejlődésének, boldogulásának nagy
munkájához lényegesen hozzájárult. —SZ—CZ.

Tan- és nevelésügy.

Meghívó. Az Erdővidéki tanítótestület 1902.
évi augusztus 7-én a baróti római kath. iskola
helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgya:
alapszabály-revisió, keblü ügyek, indítványok. Var-
gyas, 1902. július 19. Tarcsafalvi Albert, tanító-
testületi elnök.

Tisztviselők érdeke.

Udvarhelyvármegyei községi és kör- jegyző kollégáim szives figyelmébe.

Igaz, hogy Seneca szerint „Lenga, belli prae-
paratis celerem facit victoriam“, de amint a szé-
kely mondja: „A mi sok, az még is csak sok.“

Az állami tisztviselők, lelkészek, tanítók,
dijnokok, hivatalszolgák stb. stb. mindannyian
anyagi helyzetük javítása érdekében kérnek, kö-
nyörögnek és ott a hol kell, követelnek is, csak
mi szegény falusi jegyzők alusszuk a boldogok
álmát, várva tátott szájjal a sült galambot. De
már igszán volt elég idő, hogy: „Habat aetatem,
ipse loquatur!“ mindnyájunknak; fel kell valahára,
mi is keljünk zsidbasztó álmainkból, lépünk a
cselekvés terére, mert elég hosszasan készülöd-
tünk a harcra, bizhatunk győzelmünkben.

Nincs a hazában ember, aki ne tudná azt,
hogy mi szegény nótáriusok mennyire megvagyunk
terhelve munkával minden oldalról s legtöbbször
a teljesített munkákért egy árva fityinget sem
kapunk, hanem az éhenhalástól alig megmentő
fizetésünket a roskadásig terhelt községek fizetik,
másfelől pedig a magán munkálatok díjait is hova-
tovább mind szűkebb térbe szorítják.

Ugy kell nekünk, ha hallgatunk...! mert a
néma gyermeknek az édes anyja sem érti szavát.
Talpra tehát!

A marostordamegyei társagylettől nincs mit
tovább várjunk, A vezér, kinek vezetése alatt a
kibontott zászlót győzelemre vihettük volna, saj-
nos, táborát elhagyta, hogy tettereje, befolyása és
kitartó munkásságával, más harcsteren táborát a

boldogulás útjára vezérelje. Adja az Egek ura,
hogy új állásában lépteit és tetteit a szerencse
kísérje és áldásos munkálkodását siker koronázza.
Kezdjük meg mi az akciót, ha nincs ki vigye a
kibontott zászlót, ragadjuk meg mindannyian, ne
hagyjuk, hogy a porba hulljon, hanem fennen lo-
bogtatva kezdjük meg a létért való küzdelmet,
mert jogos követelésünkkel győznünk kell. Előre!

—O—R.

Meghívó az „Udvarhelymegyei Községi és
Körjegyzők Egylete“ által 1902. évi július hó
29-én d. e. 9 órakor Székely-Udvarhelyt, a vár-
megyeház sorozó termében tartandó közgyűlésre.
A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés. 2.
Az elnök állásáról lemondása elfogadtatván —
helyébe új elnök-választás megejtése. 3. Győrvar-
megye jegyzői egyletének az adókezelés államo-
sítása iránt hozott határozatának bemutatása.
Lövétén, 1902. július 20-án. Ráduly Sándor s. k.,
egyl. elnök. Csomor József s. k., egyl. jegyző

Különfélék.

— **József főherceg.** József királyi herceg
honvédségi főparancsnok 24-én hajnali 2 órakor
Segesvárra érkezett s az éj hátralévő részét 5
óráig szalonkocsijában töltötte. Tiszteletére a
vasuti állomáson megjelentek Beldi dr főispán
vezetése alatt a hivatalfőnökök s egypár barát-
ságos szó váltása után a főherceg kocsin a
Hétúr—Szászánadas között kiszemelt térségre haj-
tatott, hol a három ezred harcászati czéllövését
megtekintette. Délután kíséretével megtekintette a
Petőfi-szobrot s a város több nevezetes pontját.
Másnap, 25-én újra szemlét tartott az ezredek
felett, mely után udvari ebédet adott s délután 5
órákor Klobucsár Viktor kerületi parancsnokkal
elhagyta Segesvárt.

— **Személyi hírek.** Dr Bartha Béla debre-
czeni ref. jogakadémiai tanár és Vargha József
nagykőrösi ref. tanítóképzőintézeti zenetanár csa-
ládjaikkal egyetemben Szejke-fürdőre érkeztek s
a nyarat ott töltik. Itt említjük meg, hogy ma
(vasárnap) a helybeli ref. templomban délelőtt az
istentiszteleten Vargha József hírneves zenetanár,
ki a nagyenyedi és debreczeni kollegiumoknál is
működött, fog az orgonán játszani, a mire az ér-
deklődők figyelmét ezennel felhívjuk.

— **Július 31-iki ünnepély.** Petőfi és a név-
telen hősök halálának évfordulója alkalmából
rendezendő emlékünnepeleynak programja a ma-
gyar polgári kör által már véglegesen megállá-
pított. A kör testülete, valamint a résztvenni
szándékozók július 31-én délelőtt fél 10 órakor
gyülekeznek a kör helyiségében, ahonnan 10 óra-
kor kivonulnak a vasuti állomáshoz és a székely-
vonattal Fehéregyházra érkeznek. A tulajdon-
képeni ünnepély aztán itt veszi kezdetét a követ-
kező programmal: 1. »Hymnus« éneklés a székely-
kereszturi iparos ifjuság dalköre; 2. Imát mond
Balázs Imre ev. ref. lelkész; 3. »Július 31« című
saját szerzeményű költeményét szavalja Bresz-
tovszky Ernő a budapesti egyetemi küldöttség
tagja, bölcsészettan hallgató; 4. Ünnepi beszédet
tart Józsa Adolf; 5. »Bilincs« című költeményt
előadja Nagy Kósa János; 6. Alkalmi beszédet
mond Hoffmann Ottó a budapesti egyetemi kör
elnöke; 7. »Várjátok Petőfit« című költeményt
szavalja Hann Károly; 8. »Szózat« éneklés a szé-
kelykereszturi iparos ifjuság dalköre; 9. Az em-
lékoszlopot megkoszorúzza a Polgári Kör nevében
annak titkára, az iparos ifjuság nevében pedig
Fenyédi Mihály. A mi részünkről is kérjük a ma-
gyar közönséget, hogy jelenlétével tegye minél
impozánsabbá ezt a hazafias ünnepélyt, ez lenne
a legkisebb áldozat, a melylyel az elesett hősök
iránti kegyeletét leróhatja.

— **»Vármegyei állapotok«** czimvel a Ko-
lozsváron megjelenő »Ujság« cz. napilap e hó
24-iki számában egy hosszabb cikkkel látott nap-
világot »Tudósító« aláírással. A tudósító egyéb
valótlan állítások mellett azt a téves hírt bocsátja
világá, hogy a vármegyeház II. emeletén elhelye-
zett alispáni lakás és az átalakítások, vármegyénk
terhére történtek volna. Biztos forrásból vett érte-
sülésünk szerint — határozottan kijelentjük, hogy
ez nem igaz, mert ugy az átalakítási munkálatok,
mint a boltberek a belügyminiszteri tárcza ter-
ére az évi költségvetésben megtérültek. A mi pedig

az egyes tisztviselők által elkövetett fegyelmi vét-
ségeket illeti, azok vizsgálat és megtorlás tárgyát
képezték s képezik. Ha netalán ez nem történnék
meg, csakis abban az esetben lehetne nyilvános
bírálatnak helye. De mivel minden egyes esetben
a mulasztók a legszigorubb elbánásban részesültek
és — ismerve főispánunk pártatlan igazságszere-
tetét — részesülnek továbbra is ebben a várme-
gyében: teljeséggel nem vádolhatók vármegyénk
vezetői a hibák elnézésével. Ép ellenkezőleg áll
a dolog. Azokat a hibás tisztviselőket állásukból
elmozdították. Vagy talán éppen ez a baj? Hollaky
főispán a köteleességek teljesítésében Kaffkánál is
Kaffkább. Másfelől pedig teljes odaadással buz-
gólkodnak vezetőink, hogy a Székelyföld e legsze-
gényebb vármegyéjének lakosságát minden ki-
gondolható módon boldogítsák. E czélból nem
megterhelésén, de pénz- és természetességek, ut-
építések s más előnyös források felkutatásával és
kimerítésével foglalkoznak. S a helyett, hogy él-
veznének a nyári szabadságidőt, most is állandóan
hivatásukat teljesítik idehaza.

— **Esküvő.** Kállay József és Bartók An-
nuszka tegnap d. u. 4 órakor esküdtek örök hü-
séget a helybeli róm. kath. templomban.

— **A »Szejke-fürdő« vendégeiből** alakult mű-
kedvelők 1902. évi július hó 27-én, azaz vasár-
nap a Szejke-fürdő báltermében színelőadással
egybekötött jótékonyczelu Tánczvigalmat rendez-
nek, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meg-
hívják. Belépti-díj: az 1-ső, második és 3-ik sor
1 korona, állóhely 60 fillér. Jegyek előre váltha-
tók Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében.
Kezdete este pontban 7 órakor. Jó italok, ételek-
és zenéről gondoskodva van! Felülfizetések a
jótékonyczél érdekében köszönettel fogadtatnak és
hirlapilag nyugtáztatnak. A társas-kocsi éjjel is
rendelkezésre áll! Színre kerül: A csodabogár.
Vigjáték 2 felvonásban, helybeli szerzőtől. Sze-
méltek: Szerényi Andor, különcz Grahoffer Elemér,
Szarvasi Hannibál barátja, örökös képviselőjelölt
Zöld Gyula, Mazurka Fridolin, pincér Zöld Sán-
dor, Gömbödi, vendéglős Gábor Dénes, Marcsa,
szakácsnő N. N., Bárdosi Menyhért, polgár László
Elek, Falánki Gedeon, polgár Bálint Dénes, Öselgő
Tihamérné, gazdag fiatal özvegy Baló Anna szin-
művésznő, Melanie, mostoha leánya Kőszeghy
Ilonka, Aladár, mostoha fia Br. Orbán Balázs, Brix
Sidonia, társalgónő Oltyán Gizella. Színhely egy
nyaraló és egy városi kávéház. Táncz reggelig!

— A székelykereszturi »Műkedvelő Társulat«

négy évi fennállása óta nagy buzgalommal készül
most már 22-ik színi előadására. E közművelő-
dési társulat minden egyes tagja igazán fáradhat-
lan tevékenységet fejt ki az önművelődés fejlesz-
tése s a jótékonyág gyakorlása terén. Nevezetes
ténykedése e társulatnak is, hogy legnagyobbbrészt
az iparos osztályból álló tagjaival legtöbbször ma-
gyar színirodalmunk legkitűnőbb termékeit az
írók által megírt teljes egészében, kihagyások nél-
kül adja s legtöbb esetben a hivatott színészek
előadásainál sokkal jobb és tökéletesebb előadá-
sokkal mutatja be a törekvésit igazán lelkes párt-
fogásban is részesítő kereszturi és vidéki közön-
ségnek. F. évi augusztus 3-ikára meg éppen Vö-
rösmarty Mihály koszorús költőnk egyik nagysza-
básu remekművét »Vernász«-t készülnek színre
hozni, melyhez a szükséges nagymennyiségű fé-
nyes ősmagyar ruházatot Gál Incze szabó, az
új és remek festésű díszleteket Horváth Lajos és
Telman József IV. é képezdei növendékek s Kohn
Viktor szobafestő, a régi divatu díszfegyverzetet
stb. Rózsa Lajos asztalos készítik. E nehéz s a
vidéki színpadokon még eddig sehol be nem mu-
tatott költői remekmű előadásához őszintén ki-
vánjuk a legszebb szellemi és anyagi sikert.

— **Egy fiatal asszony halála.** Székelyud-
varhelyi Boros Domokosné Moldován Anna éle-
tének 35-ik, boldog házasságának 7-ik évében
elhalt f. hó 23-án Szentegyház-as-Oláhfaluban.
Temetése 25-én nagy és általános részvét mel-
lett volt a róm. kath. szertartás szerint ugyanott.
Halálát ujszültött gyermekén és férjén kívül kiter-
jedt rokonság gyászolja.

— **Az udvarhelymegyei egyetemi hallgatók**
— számszerint 44-en — jövő hónap 9-én a Bu-
dapest-szálló dísztermében az agyagfalvi emlék-
oszlop és Orbán Balázs emlékszóbra javára zárt-
körű estélyt rendeznek. Székely-Udvarhelyt az
egyetemi hallgatók még egyszer sem tartottak
semminemű mulatságot dacára, hogy mindig
szép számmal voltak és épen ezért mindent el-
követnek, hogy ez első estély fényesen sikerüljön.
Az estély védnökei Udvarhelymegye 5 képvise-
lője, Hollaky Arthur főispán és dr. Damokos An-
dor alispán lesznek. A rendező bizottság elnöke

Burnáz Imre, alelnökei pedig Szántó Terézke és Lakatos Tivadar. A meghívókat tegnap bocsátották szét s a kik tévedésből nem kaptak és arra igényt tartanak forduljanak a rendezőséghez.

Gazdák falusi gyűlése. Vármegyénk Gazdasági Egyesületének Szentkirályi községben e hó 13-án tartott választmányi üléséről mult számunkban is megemlékeztünk. Azonban annak leginkább ünnepélyes részét méltattuk. A tulajdonképeni hivatalos lefolyását jelen számunkra hagyván. Az ülésen Hollaky főispán elnökön kívül megjelentek Pálffy Dénes tiszteletbeli elnök, Török Albert dr., Máthé Pál, Demeter Lőrincz dr., Kassay Ákos, Szabó István, Hlatky Miklós, Süller István, Simó János v. tagok, Szabady Tivadar, Szabó Gábor, Zonda József, Licht Gyula, Gál Imre és Tamás István plebános pedig mint vendégek, valamint Szentkirály, Kadicsfalva, Bethlenfalva, Tibód és Ülke községek gazdákodó népe. Hollaky elnök igen szép beszéddel nyitotta meg az ülést s nagy elismeréssel szólott Szentkirály papjának és tanítójának munkálkodásáról, mely után az első Gazda-kör megalakulása alkalmából Török dr. indítványára Darányi minisztert táviratilag üdvözlötték a székely nép iránt tanúsított jóindulatáért. A mult évi ülés jkvét hitelesítve, Hlatky titkárnak az egyesület működését, célját feltüntető szakszerű jelentéseért jkvi köszönetet szavaztak. Ugyisint Zonda József tvhatósági állatorvosnak is igen érdekes előadásáért. Tamás István jelentését, hogy a Gazdakörnek 40 tagja van, örvendetes tudomásul vették s úgy a vezető lelkesnek, mint Gál Imre körüli jegyzőnek köszönetet szavazva, felvették a Gazdakört a vármegyei egyesület tagjai sorába; biztosítván anyagi és szellemi támogatásáról. Együttal kilátásba helyezte a választmány, hogy a kört egy kukoricza sorvető és lókapával megajándékozza. Gál Imre lelkesen előadott szakszerű fejtegetéseiről köszönetet szavaztak. Hollaky elnök és Pálffy tb. elnök a nép anyagi jólétének emelésére szolgáló felvilágosításokat nyújtottak és a Gazdakörnek 15-en tagjai lettek. Tamás István Hollaky elnöknek hálás köszönetét nyilvánította a nép közé való kiszállásáért és igaz jóindulatáért. Ezt az elnök a választmány tagjaival megosztani kívánja, mivel az határozta el a vándorülés tartását. Tudomásul vették a mult évi állattenyésztési alapra vonatkozó miniszteri leiratot s a 49390/IV. sz. minisztr. körrendeletnek megfelelőleg az 1902-903. évi télen rendezendő gazdasági előadások költségvetését megállapították összesen 600 K-ban. Az előadások tartására tanítók, lelkészek, titkár, az egyesület gyakorlati gazda tagjai kéretnek fel. A földm. miniszterhez az óriási bükkfa erdőségeink fájának értékesíthetése céljából vállalkozó famunkás küldése és minta konyhakertészeti létesítése érdekében feliratot intéznek. A tavaszi vetőmag árába kiutalt 3618 K 66 fillér földmívelésügyi miniszteri segélyre vonatkozó leiratot örvendetes tudomásul vették. Az E. M. K. E. által Loner Lajos birtokára kért gazdasági cseléd a közölt feltételek mellett nem kapható.

A székelység gazdasági érdekeinek megóvására, gazdasági és társadalmi bajainak orvoslása céljából alakult marosvásárhelyi „Székely-Társaság” hazafias lelkesedésének meleg nemzeti fontosságának csirája s ma a csirából fejlődött, hatalmasnak mondható szervezet áll e magasztos cél szolgálatában. Ezt bizonyítja az alább olvasható tervezet, mely szerint már kongresszus fog összeülni egy kies székely-fürdőhelyen, hogy megvitassa székely véreink ügyes-bajos dolgait. A székely kongresszus tervezete: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Székely Egyesület, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara és a Marosvásárhelyi Székely-Társaság székely kongresszust rendeznek. A kongresszus mindazokat a gazdasági és társadalmi bajokat megvitattja, a melyek a székely népet arra kényszerítik, hogy az apai hajlékot és az ősi rögöket elhagyja, s javaslatokat tesz a Székelyföld földmívelési, ipari, kereskedelmi és közművelődési érdekeinek szolgáló intézkedésekre. A kongresszus helye: Csik-Tusnád (fürdőhely). Ideje: 1902. évi augusztus hó 28., 29. és 30. napja. A kongresszus öt szakosztályban fog tárgyalni; ezek: I. Östermelési szakosztály. Elnök: Bedő Albert és dr. Györfy Gyula (a Székely-Egyesület részéről). II. Ipari, kereskedelmi, munkásügyi és közlekedési szakosztály. Elnök: Tauszik B. Hugó, marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara részéről). III. Birtokpolitikai, adó- és hitelügyi

szakosztály. Elnök: gróf Zselénski Róbert (az „O. M. G. E.” részéről). IV. Közművelődési és közegészségügyi szakosztály. Elnökök: gróf Beldi Ákos és Sándor József (az E. M. K. E. részéről). V. Kivándorlási szakosztály. Elnök: dr. Kömőcsy József, (a marosvásárhelyi Székely-Társaság részéről). Részvétel a székely kongresszuson. A székely kongresszuson résztvehet minden aziránt érdeklődő; tanácskozási és szavazati joga azonban csak annak van, aki folyó évi augusztus hó 15-ig a központi irodánál tagul jelentkezik és a kongresszus kiadványainak költségére szolgáló 4 korona részvételi díjat lefizeti. A tagok a következő kedvezményekben részesülnek: a) a M. Á. V. és kezelése alatt álló vasutakon kedvezményes áru menetjeggyel utazhatnak a kongresszus helyére és vissza; b) a kongresszus kiadványait ingyen kapják; c) úgy az alább jelzett társas kirándulások, mint a kongresszus tartama alatt kedvezményes ellátás és elszállásolásban részesülnek, melynek költségeiről a rendezőbizottság a napilapok útján kellő időben értesíteni fogja az érdeklődőket. A kongresszus rendezőbizottsága fölkéri a részvételre jelentkezőket, szíveskedjenek egyidejűleg arról is értesíteni a központi irodát, vajjon igényt tartanak-e a vasuti utazási kedvezményre és kívánják-e, hogy az iroda gondoskodjék elszállásolásukról és ellátásukról, vagy sem. Társas kirándulások. A kongresszust közvetlenül megelőzőleg társas kirándulások rendeztetnek, még pedig három csoportban. A jelentkezők Marosvásárhelyen, Székely-Udvarhelyen, vagy Sepsi-Szentgyörgyön találkoznak augusztus hó 22-én s e három kiindulási pontból előre megállapított utitervek szerint a Székelyföld különböző vidékein átvezetettve, augusztus 27-én érkeznek meg Tusnádra. Akik e kirándulások valamelyikén résztvenni óhajtanak, kérjük, hogy a központi irodát annak határozott megjelölésével, vajjon melyik kiinduló ponton kezdődő kirándulásban kívánnak résztvenni, legkésőbb augusztus hó 10-ik napjáig értesíteni méltóztatásának. A részletes utitervet a központi iroda minden jelentkezőnek meg fogja küldeni. Fölvilágosítást bárkinek készséggel ad a székely kongresszus központi irodája (Budapest, IX. Köztelek-utca 8. sz.)

Óriási jégverés volt e hó 22-én d. u. 3 órakor vármegyénk udvarhelyi járásában. Pálfalva és Firtosváralja székely községek összes terményeit teljesen megsemmisítették a darabonként hatvan gramm súlyú jégdarabok, melyek egy negyed óránál hosszabbban záporoként ömlöttek a határra; kenyer nélkül hagyván az amugy is inséges helyzetben levő székelyeket. Az iszonyu jégvihar épületekben is sok kárt tett. Az összes kár értéke több, mint hetvenezer korona. Egész évi munkásságuk eredménye megsemmisülván, a két község szegény székely népe nagy mség elé néz.

Internátusi felügyelőt keres a helybeli kir. főreáliskola. Folyamodványok a közokt. miniszteriumhoz czimezve, f. évi aug. 2-ig az igazgatóságához benyújtandók.

Sikerült táncmulatságot rendezett a Paktalfván szünidőző tanuló ifjuság e hó 20-án az ottani iskola termében. A kedélyes vigalom világos virradtig tartott. A jelenvolt leányok neveit következőkben jegyezte fel tudósítónk: Baló Vénike és Margit, Bence Ilus, Ferenczy Ráki, Zsuzsika, Margit, Iluska, Mariska és Mariska (p.), Fülöp Erzs, Gyarmathy Annuska, Emmuska és Mariska, Hein Eszti, Keresztes Anna, László Ágnes és Erzs, Lukácsffy Juliska, Szász Fanni és Tolvaj Margit. Az estélyen felülfizettek: Gyarmathy Dezső dr 17 K, dr Nagy Samuné és Nagy Samuel dr 10—10 K, Ferenczy János és Hegyi Péter 3—3 K, Mester Jenő dr, Tókos Jenő, Ferenczy Béla és Hochmann László 2—2 K, Ugron Gáspár, Sándor Mózes (Kénos), Hein Pál, Miskolczy Endre és Betegh Pál 1—1 K. Az összes bevétel 113 K volt, melyből a kiadásokat levonva, 40 K 20 fillér maradt az egyház építkezési alapja céljára, mely összeg tőkésítettett.

A kolozsvári honvéd zenekar Borsay karmester vezetésével e hó 31-én, aug. 1-én és 2-án városunkban a Koronay kertben hangversenyez. Ajánljuk közönségünk figyelmébe.

„A juh a kecskétől gyapjat kér!” — Olvasván a „Székely-Udvarhely” 1897. évi 24. és 25-ik számát — ezzel a sokat jelenlő közmondás-

sal jellemezte egyik székely gazda a hazai vám örölő malmok tulajdonosainak kongresszusát, melyem ez évi szeptember 7. és 8. napjain Budapesten volt. Ez a kongresszus a malmok tulajdonosainak szándékoznak megtartani s a melyre — az eddig beküldött bejelentések után ítélve — ezeken felül számban jöhetnek meg a molnárok. A kongresszus programjának főbb pontjait a következőkben állapították meg: Javaslat és tanácskozás az egyöntetű vámolásról. A porlás — páholás — szávalékánál megállapítása. A kocsizásnak (örlés összehordása) megszüntetése a tisztességtelen verseny törvényének b keretében. A molnárság gyakorlásának képesítés-helyhez kötése. Telepengedélyek lehető korlátozása. Molnáriskola felállítása és szaktanfolyamok. A víz-erő jogi törvény revíziója. Vasárnapi munkaszünet bevezetése a malmokban. Adózási, közigazgatási és szállításai visszasságok. Kapcsolat a hazai kereskedelmi malmokkal és a közigazgatási tényezőkkel. A kongresszus tagjai *monstre-küldöttségekben* tartanak meg a pártkörökben. A kongresszusi tagok 50 százalékos kedvezményt kapnak a vasutakon. Az erre vonatkozó igazolványt és a tagsági jegyet illeték Budapest, Erzsébet-körut 1., ha az érdekeltek megnevezik indulási állomásaikat. Az elől említett székely gazda felkérése folytán nem tudjuk eléggé ajánlani a molnárok kongresszusa elnökségének a „Székely-Udvarhely” 1897. évi 24. és 25. számaiban „A kis malmok és az örölő gazdák” czimmel megjelent vezető-cikkelyek elolvasását. Másfelől pedig a *monstre-küldöttségnek* adandó „közigazgatási miniszterek” válasza is — igen óhajtható volna, ha kiterjeszkehetné az említett cikkelyekre . . . általános közérdekből. Nehogy a székely gazdának igaza legyen, hogy: „a juh a kecskétől gyapjat kér!”

A szentmiklósi ifjusági dalkör kebeléből alakult műkedvelő társaság az ottani orgona-alap javára e hó 13. és 20-án igen sikerült színelőadásokat tartott. Mindkét alkalommal Géczy István „Gyimesi vadvirág” cz. népszínművét játszták, még pedig — sugó nélkül; ami egy ily nagyszabású darabnál meglepő. A derék műkedvelők (kiknek neveit a tudósítás hiányos volta miatt — sajnálatunkra nem közölhetjük) már több alkalommal adták jelét nemes törekvésüknek s ez alkalommal is az egész vidék intelligenciájának elismerését kivívták. A két előadás összes bevétele 137 K 40 fillér, kiadása 49 K 84 f, tiszta jövedelme 87 K 56 fillér. Felülfizettek: Dávid Ignác (Alsó-Siménfalva) 3 K, Szentannai Sámuelné 2 K, Ferenczy Áron 1 K 80 f, Györke Albert 1 K 10 f, Elekes Dénes ügyvédjelölt 1 K 40 f, Vári András, Pál Jánosné (Rugonfalva) 1—1 K, Gyarmati Jánosné 80 f, Varga Dénes 70 f, Molnár László, Vári Domokosné, Göncz Károlyné, Szabó Béla 60—60 f, Darkó József (Fiatfalva), Szász Ferencz ig-tanító (Alsó-Siménfalva), ifj. Benedek Sándor, ifj. Szentannai Mózes 40—40 f, Deák Miklós, Pálffy Ákos, Boros György, Vári Ilona, Szentannai Ferencz és ifj. Marosi József 20—20 f, Vári Eszter 10 fillért. Fogadják úgy a szíves felülfizetők, mint Szentannai Mózes a terem átengedéseért a rendezőség hálás köszönetét. Végül az ifjuság helyes vezetéseért legyen elismerés Darkó Lajos tanítónak, aki azt méltán megérdemli ügybuzgó munkásságaért.

A kolozsvári honvéd-zenekar ma (vasárnap) Székely-Keresztúron a Walter Ferencz „Korona” czimű vendéglőjében fog játszani.

Halálozás. Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: „Alólirottak mélyen szomorodott szívvel tudatják, hogy a szerető férj, önfeláldozó apa, nagyapa és jó testvér zetelaki Sebestyén Mózes, Zetelaka községnek 32 éven át volt jegyzője, Udvarhelyvármegye törvényhat. bizottsági tagja, Zetelaka község képviselőtestületének, az egyházközség tanácsa és iskolaszékének tagja, községi nagybirtokos folyó évi július hó 22-én éjjeli 10 és fél órakor, életének 64-ik, második boldog házasságának 19-ik évében, hosszas, de példás türelemmel viselt szenvedés után, a halál dök szentségeinek buzgó felvételével, az Urban csendes elhunyt. Megszűnt dobogni a nemesen érő szív, elszállt az annyit fáradó lélek, hogy

Rendös János,
főbíró.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Gsarnok.

Kossuth-himnusz.

Kossuth Lajos születésének 100. évfordulójára —
írta: Pap Zoltán.

Az a három színű zászló
Jaj de szépen leng lobog!
A merre a szabadság van
Arra vigyük, magyarok!
Megmutatta Kossuth Lajos
Merre van a szabadság.
Áldd meg Isten, azt az utat,
S nagy lelkével a hazát.

Hol született a magyar, azt
Hiába is keresik,
Azt a helyet a világon
Soha meg sem lelhetik.
A szabadság teremtette
Ezt a hősi nemzetet,
A ki bántja szabadságunk,
Az az Istent bántja meg.

Imádság a munkánk, templom
Minden kis hely ideben,
Ne zavarja meg imánkat
Semmiféle idegen!

És mégis oly sokan vannak
Nem egy hiten mivelünk!
Hallgasd meg mi panaszkodunk,
Hallgasd meg nagy Istenünk!

Küld el nekünk korbácsodat,
Hadd védjük meg templomod,
Hogy a kalmárhád belőle
Ne csináljon piacot.

Tudjuk azt mi, hogy utánunk
Nem küldhet a Szabadság!
A Messiás nagy lelkével
Áldd meg Isten a Hazát!

Közgazdaság.

II. mezőgazdasági országos kiállítás Pozsonyban 1902 évi szeptember hó 7—21-ig.

Helyi rendező bizottság: Szállásadó albizottság, Pozsony, városháza.*

Az országos magyar gazdasági egyesület által Pozsonyban 1902. évi szeptember 7—21-ig rendezendő II. mezőgazdasági országos kiállítás, amely Ö. cs. és kir. fensége Frigyes főherceg és magy. kir. herceg ur védnöksége alatt áll, Pozsonyban a mondott napokon, a városi diszkert területén fog megtartatni.

Általános, országsszerte nagy az érdeklődés a kiállítás iránt s feltehető, hogy az O. M. G. E. e hazafias vállalkozásának sikere teljes leend.

Pozsony sz. kir. város helyi rendező bizottsága a siker érdekében megtett minden előkészületet és tekintettel arra, hogy az eddigi érdeklődés után ítélve több mint valószínű, hogy a kiállítást látogatók tömegesen érkezendők majd a városba, főleg a távolabbról érkező látogatók kiellégítő elszállásolását lehetővé teendő, a kiállítást látogató közönséget már most is szükségesnek tartja a következőkre figyelmeztetni:

I. Az elszállásolás kétféle: a) egyénenkénti, b) csoportonkénti.

a) Az egyénenkénti elszállásolás: Szállodák. Magánfelek lakásai. Városi hajlékok. Szállodák Pozsonyban a következők: »Zöldfa«, »Magyar király«, »Nemzeti szálloda«, »Arany szarvas«, »Vörös ökör«, »Arany rózsza«, »Arany mérő«, »Arany korona«, »Arany bárány«, »Arany kereszt«, »Medve szálló«, »Fekete oroszlan«.

Minthogy ezekben a szállodákban csak korlátozott számú vendégek számára van meg a kellő férőhely, azért ajánlatos, ha a kiállítást látogatók

*Közlés végett hozzánk beküldött fenti hirdetést ajánljuk a kiállításon esetleg résztvevni szándékozó gazdaságunk különös figyelmébe, mert általánosan ismert dolog az, hogy ily nagyobb szabású kiállítások alkalmával éppen az elszállásolási mizeriák mily nagyok. Szark.

jóval Pozsonyba jövetelük előtt s lehetőleg még július havában, foglaltatnak a maguk számára szállóbeli lakást. E végből a lakást kereső forduljon közvetlenül a szállodához.

Azon látogatók számára, a kik a szállodákban már férőhelyet nem kaptak, férőhelyről gondoskodik a városi szállásadó bizottság, amely Mitterhauszer városi tanácsos vezetése alatt már mostantól fogva és a kiállítás egész tartama alatt működik. A ki a városi szállásadó bizottság közvetítését kívánja igénybe venni, az legalább 10 nappal az ideérkezése előtt jelentse be ezt a szándékát a bizottságnak lakás igényeinek (lakás, fekvése, ár, időtartam, ágyak száma stb.), továbbá nevének, polgári állásának és lakozimének közlébbsi megjelölésével.

A lakás közvetítéseért ágyanként 1 korona közvetítési díj jár, a mely a bejelentéskor (esetleg levélbélyegeken) előre lerovandó.

A szállásadó bizottság a bejelentésre felfogadja magán feleknél a kívánt lakást, vagy ilyen nem létében a város által berendezett helyiségekben lévő férőhely kijelöléséről gondoskodik s erről a bejelentőt a szállás helyének és árának kiállításával értesíti.

Pozsonyba érkeztek a vendég forduljon a szállásadó bizottsághoz, a mely a kiállítást megelőző napokon a városházán székel, a kiállítás előtti napon s a kiállítás napjain pedig a pályaudvarokon és a hajó állomásokon működik; a bizottság az előre megrendelt lakásra vonatkozó utalványt a félnek jelentkezésére kézbesíti. Fellette szükséges ennél fogva, hogy a bizottságnak előre is bejelentessék, hogy a fél hajóval jön-e avagy vasuton, utóbbi esetben pedig melyik pályaudvaron. (Főpályaudvar vagy Pozsony-Ujvárosi pályaudvar.)

b) Csoportonkénti elszállásolás: A csoportonkénti elszállásolást a helyi rendező bizottság az e célból rendelkezésre álló helyiségek felhasználásával végzi. Számot tartanak erre különösen a kis gazdák, a kik nagyobb tömegekben, vezetés alatt, keresik fel a kiállítást. A csoportos elszállásolásra igényt tartók közvetítési díjat nem fizetnek, a hajléknak használatáért fekvőhelyenként és éjjelenként fizetnek 50 fillért, ezen díj ellenében a helyi szállásadó bizottság a csoport minden egyes tagjának külön fekvőhelyet és takarót ad — a törülközőt s minden egyéb apró szükségleti cikket a csoport tagjai magukkal hozzák. A szállásdíj a csoport vezetői által a szállás utalvány átvételekor Pozsonyban fizetendő.

A csoportos látogatók Pozsonyba érkezése legalább 15 nappal az ideérkezés előtt a szállásadó bizottságnak az érkezők számának és az érkezés napjának (lehetőleg órájának is) ugy a pályaudvar, esetleg a hajó állomás kitételével bejelentendő, hogy a fogadás és elszállásolás tekintetében akadály fel ne merüljön.

Pozsony, 1902. évi július havában.

A szállásadó bizottság:
Mitterhauszer s. k.,
városi tanácsnok, elnök.

Iparügyek.

A kereskedelemügyi miniszter és a vidéki nyomdaipar. Felirat érkezett Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterhez a debreczeni kereskedelmi és iparkamarától a vidéki nyomda- és könyvkötőipar érdekében. A kamara ugyanis a megrendelések gyűjtésének tilalmát kéri a nyomda-iparra is, mert nem lát semmi okot fennforogni arra, hogy azt a védelmet, melyet az 1900. XXV. törvényezik a vidéki iparra s kereskedelemre nézve biztosít, éppen azoktól az iparosoktól vonja meg a végrehajtási rendelet, a melyek e védelemre a hatalmas vállalatokkal szemben legjobban rászorulnak. A felirat szerint a vidéki nyomdák és pa-

pirkereskedések részéről annyi a jogos különben is a fővárosi nagyvállalatok dédelgetése, a nyomtatvány és írószerű készítése miatt, hogy a törvény rendelkezésének megsértésével ez újabb sérelmeket érnek őket, mert a különféle nagy intézet vállalatok, kereskedések, melyek esetleg segletek fedezését igénylik, melyek helyre kaphatók, könnyen segíthetnek magukon ban áll a fővárosi vállalatokhoz fordul talános szabadságot nyújtani, a kivétel nélkül örve alatt, hogy mindenféle nyomtatványt s könyvkötőmunkát szállithassanak, illetőleg nézve szabadon gyűjthessenek megrendeléseken a fővárosi vállalatok, nagy igazság volna a mai vidéki nyomdai és rokon fejlődésükben megakasztani. A miniszter nyozni fogja a kérdést és azután határo-

Hivatalos rész.

Vármegyénk állategészségügye. Udvarhelyvármegye alispánjától. 10725., 10724., 10736 és 10996—902. alisp. sz. Székelyhely város polgármesterének és valamennyi segítő elöljáróságnak. Közhirrététel végett érteke, hogy H. Oklánd község szarvasmarha-állományában a szőrványosan uralgott lépene meg a zárlat feloldatott. Ellenben Derzs, D. Béta községek sertésállományában a szarvasmarha-állományában a szőrványosan, illetve szőrványosan f. s az ezekre vonatkozó zárlatok elrendezése Székely-Udvarhelyt, 1902. július 23. Alispán helyett: Gróf Lázár, főjegyző.

Felfogott állatok. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 10596—902. alisp. Valamennyi segítő elöljáróságnak. Közhirrététel végett érteke, hogy folyó hó 7-én H.-Szt-Péteren sötét-szürke kancza (az egyik 5, a másik 6 éves) egyiknek a jobb füle ájas, minkettő kötöttség van) felfogott. Székely-Udvarhelyt, 1902. július 19-én. Alispán helyett: Gr. Lázár, főjegyző.

Katonai lövésár. Sz. 1046—alisp. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 8817—902. alisp. Hirdetmény. Udvarhelyvármegyében állami katonai lövésár. Közhirrététel végett érteke, hogy a folyó évi szeptember és október havában a megye területén lövésárt fog tartani, addig is, amíg a lövésár helyét, napját és idejét közöltem, közásul értesitem a közönséget, hogy a pótlólag 4—7 éves 158—166 centi magas, erős bátlanoknak kell lenniök, melyek a minőségint 650 koronáig fognak megvásároltatni. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi július hó 15-én. Damokos, alispán.

Elvesztett erdő-őri eskübizonyítvány. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 8817—902. alisp. Hirdetmény. Udvarhelyvármegyében állami katonai lövésár. Közhirrététel végett érteke, hogy a folyó évi szeptember és október havában a megye területén lövésárt fog tartani, addig is, amíg a lövésár helyét, napját és idejét közöltem, közásul értesitem a közönséget, hogy a pótlólag 4—7 éves 158—166 centi magas, erős bátlanoknak kell lenniök, melyek a minőségint 650 koronáig fognak megvásároltatni. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi július hó 15-én. Damokos, alispán.

Jutalom tüzéségi lövegek megtalálójának. Sz. 58. 71790—1902. B. M. számú körrendelet. Hirdetmény. Udvarhelyvármegyében állami katonai lövésár. Közhirrététel végett érteke, hogy a folyó évi szeptember és október havában a megye területén lövésárt fog tartani, addig is, amíg a lövésár helyét, napját és idejét közöltem, közásul értesitem a közönséget, hogy a pótlólag 4—7 éves 158—166 centi magas, erős bátlanoknak kell lenniök, melyek a minőségint 650 koronáig fognak megvásároltatni. Székely-Udvarhelyt, 1902. évi július hó 15-én. Damokos, alispán.

jogos
atok
szer
daaesten, 1902. évi július hó 8-án. A
helyett: Széll Ignác s. k., államtitkár.
1902. alisp.)

Szerkesztői üzenetek.
ndi. Több tartalom és kevesebb szósz! Külön-
gördülékenyek. Valószínűleg egyiket közülük,
hismerő sorait köszönjük. Bizunk, hogy a hiv-
es munka meghezza gyümölcsét — a közérdek
kelyét besoroztuk és alkalomadtán közöljük.
apirnak csak egyik oldalára és olvashatóbb be-
eskedjék írni. A székelv nép életéből vett, köz-
lélet utján eredt dolgozatokat — mindig szive-
letőlük.

M. Kézidipolyán (Háromszékvármegye). A Ma-
gáritelintézet kiküldöttéi derekasan működnek
Antal dr ügyvéd vezetésével. A kölcsönök le-
azonban kissé hosszadalmas, mert — habár
tek ugynevezett hivatalos óráit a munkálkodásnál
mek — a kérvényezők száma az itt és a köz-
levő munkaerőhöz képest igen nagy. A megkezdett
ebonyolitani pedig — a ki ismeri a székelv földi
elekkönyvi és sok más akadályokat, igen jól tudja,
nehéz dolog. Aránylag azonban még mindig gyor-
nt pl. nálatok a birtok-ívek hivatalos másolatainak
se. Különben is a Magyar Földhitelintézetnek leg-
sem lehet föladata, hogy azonnali, gyors kölcsönö-
áltasson, mert az a bekelezésekkel s más birtok-
dókkal járó pontos ügyvitel miatt lehetetlen. Ez
szekiható földteher mentesítési processus. Akinek
töni segítségre van szüksége, az legheylesebben
a helybeli váltós bankokhoz fordul ideiglenes köl-
mert bizony esetleg félév is eltelhetik, míg a Föld-
zet pénzt megkaphatja. Egyebekben pedig türelem,
a-állományi kölcsönök lebonyolítása jövő hét folyamán
veszi. Szíves üdvözlét!

P. D. A mostani későn jött. A másik még korai,
tessék beküldeni. Az öt x alkalmából részünkről is
üdvözlötünket!

Nyílt-tér.

Kolozsvári m. kir. honvédenekar
Szekely-Udvarhelyre
kezik és a
onkay-kertben
este: e hó 31-én
kötötus 1-én és 2-án
902. endü-hely: 1 K, II. r. 60 fillér. Jegyek előre
főjeglyhatók a három estére 2 K 80 és 1 K 60
Udvarkezdvezményes áron a kertben.

Mély tisztelettel:
a Koronkay-kert bérloje.

Apró hirdetések.

atban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel
8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

SS FAGYLALT és legfinomabb czuk-
rász-sütemények **Ernst**
Damorgy csukrászatában Székely-Udvarhelyt
er, piaczsor) kaphatók. Vidéki megrendelések
Udvarán és pontosan teljesíttetnek.

és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvar-
helyt, Fernengel Gyulánál kaphatók.

KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK

egy választékban úgy hely-
eli felvételek, mint a legszebb tájképek kap-
tok a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalá-
lak (Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében
Szekely-Udvarhelyt.

KOCSIK

kiváló minőségben és olcsó
árakon állandóan
kaphatók:
Albert Péter — kovácsmesternél —
Szekely-Udvarhelyt.
használt kocsikat becsérél és kijavit. 1-52

Befőzésre

ZÖLDSÉGEK u. m.: édes
paprika,
szalvoly, tejes törökbuza, új burgonya, fejes ká-
poszta s szezon szerinti főzelékek és friss gyümölcsök
legelőnyösebb árak mellett kaphatók: **Szabady**
János fűszer- és csemegeüzletében Székely-
Udvarhelyt (Főter, Kossuth-utca szegletén).

Takácstanulónak egy jó háztól
való fiut fel-
vesz Szentes Márton takácsmester Székely-
Udvarhelyt (Felső-Malom-utca). 1-3

REMEKIRÓK

KÉPES KÖNYVTÁRA

igen előnyös részletfizetésre kapható
a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában.

Nagy-Küküllővármegye főispánja.

Hiteles másolat.

Szám 397—1902, főispáni.

Pályázati hirdetmény.

A volt felsőfehérvármegyei nemesi árvai pénz-
alap jövedelméből alapított ösztöndíjas helyek kö-
zül egy 800 koronás ösztöndíjas hely üresedésbe
jövén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Az alapítványi szabályok 19. és 20. §. illetve
a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter
38940—98. számú rendelete értelmében ezen ös-
töndíjas helyre, azon volt felsőfehérvármegyei nemesi
árva — kitünő vagy jeles tanulók tarthatnak
igényt, kik egyetemen, erdészeti, bányászati vagy
gazdasági akademián, felsőbb gazdasági intézet-
ben, illetve a tudományegyetem valamely facultá-
sán kívánják magukat kiképezni.

Ha nemes árva tanulók nem jelentkeznek,
az ösztöndíj kivételesen nem árva nemesi kitünő
vagy jeles szegény tanulóknak is adható.

A pályázati kérés felszerelendő lesz:

a) a kérelmezendő keresztlevele, melyben a
törvényes leszármazás bizonyítva legyen;
b) valamely magyar honi főreál tanoda vagy
főgymnasiumban nyert kitünő vagy jeles érettségi
bizonyítvánnyal;
c) a volt felsőfehérvármegyei alapító nemes
szülőktől való származást igazoló alispáni bizo-
nyítvánnyal;

d) teljes, vagy apáról, vagy anyáról való ár-
vaság bizonyítandó;

e) megjelölendő a szakpálya minősége, az
intézet és az idő mennyire a képesítő tanfo-
lyam terjed;

f) végre a pályázathoz formászerű kötelez-
vény csatolandó, melyben a folyamodó kötelezi

magát, hogy pályanyertes korában tehetségéhez
képest ezen ösztöndíjas alap vagyonát gyarapi-
tani fogja.

Együttal megjegyzem, hogy ezen üresedésbe
jött ösztöndíjas hely a fent említett szabályok 22.
§-a értelmében! Sepső-Szt Györgyön választó volt
felsőfehérvármegyei községbeli illetőségűekre esik,
kivétel ezen szabály alól csak azon esetben en-
gedhető meg, ha ezen kerületből folyamodó nem
volna, mely esetben az ösztöndíjat Segesvár vá-
lasztó Nagy-Küküllővármegyébe kebelezett volt
felsőfehérvármegyei községbeli illetőségűek is et
nyerhetik.

A pályázati kérvények folyó évi augusztus
hó 15-ig a szabályzat 29. §-a értelmében hozzám
nyújtandók be.

Ezen határidőn túl beérkező folyamodványok
figyelembe nem vétetnek.

Segesvár, 1902. évi június hó 23-án.

BÉLDI LÁSZLÓ s. k.
főispán.

Jelen másolat hitelűl:

Segesvár, 1902. évi július hó 10-én.

GYÖRGY,
várm. irodavezető.

**LEGFINOMABB DOBOZOK-
CSONTLEVELPAPIR ÉS
BETEGH PÁL** könyv-, papir-, író- és
rajzszerkeskedésében

SZEKELY-UDVARHELYT, KOSSUTH-UTCZA

nagy mennyiség lévén

legolcsóbb árak mellett kapható.

Szám 4001—902. fszb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó, Darócz nagyközségben a
községi orvosi állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hir-
detek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883.
évi I. t.-cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket

folyó évi szeptember hó 1-ig

hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkező folyamodványok nem
fognak figyelembe vétetni.

Javadalmazás: évi 1200 K, havi részletekben fizetve, természetbeni lakás,
vagy 100 K lakbér, két öl fa, legeltetési jog, a mennyi egy ottani birtokost meg-
illet; látogatási díj: nappal 40 fillér, éjjel 60 fillér; halottkémlési és husszemlé-
lési díjak.

Oklánd, 1902. július hó 22.

1-3

Szabady Tivadar,
főszolgabíró helyettes.

HIRDETMEYNY.

Közhirre teszem, hogy K.-Keménfalva közbirtokossága erdejéből kisza-
kitott 79.6 hold ősfenyő-erdő faterméke

folyó hó 30-án délelőtt 9 órakor

K.-Keménfalva község házánál nyílt árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 39000 korona. — Feltételek helyben megtekinthetők.

K.-Keménfalván, 1902. július 18.

Gálffy István,
k. jegyző.

1-2

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.